

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIONS
AND PROSPECTS
OF WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JUNE 22-24, 2022**

**VANCOUVER
2022**

INNOVATIONS AND PROSPECTS OF WORLD SCIENCE

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference
Vancouver, Canada
22-24 June 2022

**Vancouver, Canada
2022**

UDC 001.1

The 11th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (June 22-24, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 635 p.

ISBN 978-1-4879-3794-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phanistic composition of Ukraine // Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-innovations-and-prospects-of-world-science-22-24-iyunya-2022-goda-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Perfect Publishing ®

©2022 Authors of the articles

- ДО ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУ В СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ
70. *Солощук Л. В., Трач Х. В.* 462
ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ТА НЕВЕРБАЛЬНИХ КОМПОНЕНТІВ КОМУНІКАЦІЇ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ РОДИННОМУ ДИСКУРСІ

71. *Якутіна Т. Г.* 470
ПЛАН ЯК ОДИН З ЕТАПІВ КОМПРЕСІЇ НАВЧАЛЬНО - ФАХОВОГО ТЕКСТУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

72. *Воропаєва Т. С., Авер'янова Н. М.* 476
СТРАТЕГІЯ «РОЗУМНОЇ СИЛИ» ЯК НАЙОПТИМАЛЬНІША СТРАТЕГІЯ ПЕРЕМОГИ В РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ

73. *Кмит Я. М., Сергеев В. М., Бланк С. М.* 484
АУРОЛОГИЯ В «ФИЛОСОФИИ РЕАЛИЗМА». ФИЛОСОФСКИЕ АСПЕКТЫ ЕДИНСТВА МАТЕРИАЛИЗМА И ИДЕАЛИЗМА

74. *Тимощук В. Д.* 492
ІДЕЇ ТРАНСГУМАНІЗМУ ТА НЕРЕАЛЬНОСТІ РЕАЛЬНОГО У КІНОСТРІЧЦІ “МАТРИЦЯ” 1999 Р.

ECONOMIC SCIENCES

75. *Abdushkurova X. R.* 494
TYPICAL MODEL OF THE QUALITY SYSTEM OF AN EDUCATIONAL INSTITUTION AND THE EFFECTIVENESS OF THE QMS

76. *Bilousova L., Kuzmin O.* 499
INTERNATIONAL FRANCHISING AS A FORM OF TECHNOLOGY TRANSFER AND ENGINEERING SERVICE

77. *Pavliashvili S., Tokmazishvili M.* 505
FORMATION OF MODERN CONCEPT OF AGRICULTURE AND NEW CHALLENGES OF GEORGIA

78. *Pulianovych O.* 512
NEW CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN UKRAINE

79. *Акімова Н. С., Янчева Л. М., Топоркова О. В., Янчева І. В.* 518
ГАРМОНІЗАЦІЯ ЯК ОБ’ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

80. *Архипенко С. В.* 527
ОСОБЛИВОСТІ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК ОКРЕМОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ

81. *Графська О. І., Гарасимчук Н. А.* 531
АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ У

УДК 378.147.091.214:005.336.2]-057.875-054.6[378.4:61](477.64-25)

ПЛАН ЯК ОДИН З ЕТАПІВ КОМПРЕСІЇ НАВЧАЛЬНО - ФАХОВОГО ТЕКСТУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Якутіна Таміла Георгіївна,

ст. викладач

Державний медичний університет

м. Запоріжжя, Україна

Анотація: формування комунікативної компетенції включає навчання поетапної трансформації тексту-першоджерела з метою засвоєння навчально-фахової інформації та подальшого її відтворення. Розглянуто важливість плану як одного з видів компресії для максимально ефективного сприйняття начального матеріалу на основі текстів на уроках української мови як іноземної.

Ключові слова: компресія тексту, навчально-фаховий текст, ущільнення змісту, види плану, комунікативна компетенція.

Для викладачів вищих навчальних закладів зменшення та подолання труднощів, які виникають зазвичай під час навчання студентів – іноземних громадян перших – третіх курсів на заняттях з української мови як іноземної, працюючи з навчально-фаховими текстами, завжди було надзвичайно важливим питанням. Наразі йдеться про вміння зменшувати, ущільнювати, скорочувати оригінальний навчально-фаховий текст, перетворюючи його у «вторинний», у залежності від завдань, наприклад: план, анотація, тези, реферат, резюме та ін.

Під час роботи над компресією початкового тексту краще розпізнається і сприймається смислова та композиційна структура першоджерела, виділяються найбільш важливі смислові центри, визначається головна та другорядна інформація. Вміння виконувати смислове стискання, ущільнення тексту

відповідно до поставленої мети є доволі важливим на етапі мовної підготовки студентів – іноземних громадян. Це пояснюється тим, що в подальшому навчанні та оволодінні своїм фахом, студентам доведеться самостійно писати тези, реферати, анотації, рецензії, курсові та дипломні роботи.

Варто зазначити, що актуальними питаннями компресії тексту завжди цікавилися дослідники. Наприклад, раціональному зменшенню мовних одиниць та якісному їх використанню задля ефективного засвоєння інформаційного об'єму приділяється увага в працях Камінського Ю. І.[4], Керпатенко Ю. В. [5], Нелюби А. М. [6], Сухенко К. М. [7], Вихованець І. Р. [8] та ін.

Викладачі кафедри мовної підготовки ЗДМУ також постійно приділяють велике значення основним принципам компресії фахового тексту на заняттях з практики української мови як іноземної. Вони є основою при підготовці викладачами практикумів, навчально-методичних розробок та знаходить своє відображення при формулюванні завдань:

– уважне читання тексту–першоджерела, визначення в ньому ключових слів та речень, що несуть основне смислове навантаження пред'явленої інформації;

– власне складання спрощеного тексту з використанням стандартних мовленнєвих зворотів (кліше), як то для висловлення авторської позиції стосовно тексту-першоджерела, відображення композиційної структури першоджерела, передачу основного змісту оригінального тексту, характеристику суттєвого змісту окремих абзаців, положень та тексту-оригіналу в цілому.

Важливо зауважити, що знаходження ключових слів та речень неможливо без розуміння структури абзаців, яка складається зі вступу, основної частини та висновку.

Таким чином, в процесі стискання або компресії тексту-першоджерела на заняттях з практики української мови як іноземної студент, з одного боку, навчається робити структурно-смісловий аналіз тексту, а з іншого –

комбінуючи та коментуючи, трансформує зміст тексту у відповідності з комунікативними завданнями. Це можуть бути план, тези, анотація, тощо.

Першим видом компресії тексту, якому навчають студентів – іноземних громадян на заняттях з української мови як іноземної вже в першому семестрі є завдання зі складання плану до прочитаного тексту.. План – найбільш короткий вид, не враховуючи заголовка, трансформації первинного тексту. План чітко відображає послідовність висловлення думок, закладених у навчально-фаховому тексті, допомагає краще зрозуміти і запам'ятати прочитаний матеріал. Робота над планом тексту дозволяє, по-перше, співвіднести зміст та композицію тексту, по-друге, розкрити структурні й змістовні зв'язки між фрагментами тексту. Завдяки такій роботі студенти можуть краще презентувати усну відповідь або письмове повідомлення на задану тему.

А ще план, як на нашу думку, є одним із засобів самоконтролю і самооцінки студента. Для того, щоб вміло складати план до прочитаного тексту, варто навчити студентів виконувати наступні етапи : 1) осмислення основної теми тексту; 2) визначення мікротем і їхньої послідовності в первинному тексті; 3) збагнення назви тексту, можливо пропозиція власної назви. Адже заголовок передає у дуже стислій формі основний смисловий зміст і є вищим рівнем компресії тексту.

Спочатку студенти вчаться будувати питальний план, який потім трансформують в простий або детальний (в залежності від складності змісту і структури) називний план. Слід зазначити, що оволодівши вмінням будувати запитання до окремих членів речення і окремих фрагментів тексту, студенти, як правило, не відчувають складнощів зі спеціальними питальними словами: де, коли, чому та ін. Тож, знаючи, що кількість пунктів та підпунктів плану, що зазвичай співпадає з кількістю абзаців у тексті, студенти доволі швидко досягають успіху у складанні простого або детального питального плану.

Більші труднощі виникають у студентів зі складанням називного плану. З одного боку, студенти-іноземні громадяни мають фіксувати в пам'яті інформативні центр кожного абзацу з тексту, а з іншого, формулювати

заголовок кожного пункту плану у формі називного речення. Тобто, студент повинен навчитися скорочувати речення, не втрачаючи при цьому зміст та трансформуючи дієслівні сполучення у віддієслівні іменники плюс іменник у родовому відмінку, складні речення – у прості називні. Схожі трансформації логічно відпрацьовувати зі студентами у перед текстових завданнях.

Отже, на першому етапі можна спочатку дати завдання скласти короткий називний план, а потім розгорнути його до рівня складного тезового плану, де окремі пункти є одно-двоскладовими реченнями, що відображають основну тему тексту і деталізують її, виділяючи разом з тим підтеми. Завдяки розкриттю кожного питання складного плану, студент потім зможе самостійно відтворити детальний конспект оригінального тексту.

Іншим, більш складним видом компресії навчально-фахового тексту є тези. Дуже важливо навчити студентів водінню цим етапом компресії тексту, тому що він є безпосереднім кроком до складання конспекту. Тези відображають основні положення абзаців тексту, лекції, доповіді. На цьому етапі студенти вчать знаходити в тексті смислові частини, визначати основну інформацію кожного фрагмента тексту, а потім узагальнювати її у вигляді одного, двох або трьох речень.

Подальше навчання на останніх курсах медичного університету, навчання в аспірантурі та продовження наукової діяльності неможливо уявити без уміння студентів, здобувачів складати тези до навчально-фахових, наукових творів, своїх майбутніх статей та доповідей.

Написання конспекту зі спеціальності є також складовою частиною навчальної підготовки майбутніх фахівців викладачами кафедри мовної підготовки. Розгляд цього аспекту є досить об'ємним і цікавим, тому, як на нашу думку, його можна розглянути в окремому контексті.

Висновок. Отже, нами зроблена спроба розглянути різні види компресії навчально-фахового тексту, приділивши найбільшу увагу процесу навчання студентів–іноземних громадян вмінню складати план. Також приділили увагу

певній специфіці оволодіння навичками компресії тексту студентами – іноземними громадянами, виділивши етапи роботи по трансформації тексту-першоджерела у « вторинний » текст, показали напрацьовується вміння стискати текст-оригінал , щоб досягти кінцевої мети –формування і розвиток комунікативних навичок та вмінь у студентів– іноземних громадян, що отримують медичну освіту в Запорізькому державному медичному університеті.

Список літератури

1.Про вищу освіту: Закон України від 01.17.2014 № 1556-VII, із змінами. [Електронний ресурс]– Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2.Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 9.01.2007 № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.

3.Гальперін І.Р. Текст как об'єкт лінгвістичного дослідження / И.Р. Гальперин. – 2-е вид-во. – М.: УРСС, 2004. – С.137.

4.Камінський Ю. І. Комплементарна єдність компресії та декомпресії в межах закону мовної економії / Ю. І. Камінський // Вісн. СумДУ / відп. ред. О. А. Дубасенюк. — Суми : Вид-во СумДУ, 2007. — № 1. — С. 109–112.

5.Керпатенко Ю. В. Абревіація як спосіб економії мовних засобів у підготовці слухачів мовних курсів до комунікації у суспільно-політичному полі / Ю. В. Керпатенко, О. О. Щербина // Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; упор. Л. Л. Макаренко.— Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. — Випуск СХХVI (126).

6.Нелюба А. М. Експліцитна й імпліцитна економія в словотвірній номінації української мови : автореф. дис... доктора філол. наук : 10.02.01 / А. М. Нелюба. — Київ, 2008. — 35 с.

7.Сухенко К. М. О декомпресии научного текста при переводе / К. М. Сухенко // Теорія і практика перекладу. — Київ : Вища шк., 1980. — Вип. 4. — С. 38–45.

8.Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови : академ. граматика укр. мови / І. Р. Вихованець, Л. Г. Городенська. — Київ : Пульсари, 2004. — 400 с